

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Gospodarski humanizem

V vrtincu gospodarsko socialnih vprašanj naše dobe in poskusov reševanja nešteti socialno gospodarskih težav se je razodela cela vrsta novih ideologij, eksperimentov in metod, ki naj bi pripomogli k ublažitvi težkega socialnega stanja.

Od leninizma in staljinizma preko musolinizma in hitlerizma pa do Rooseveltovega »New Deal«, portugalskega socializma in drugih takšnih -izmov, se očitajo številne zvrsti in poskusi sodobne socialno gospodarske politike. V obliki teh pojmov, ki se jim še priključujejo poglavja o socializaciji, intervencionizmu, dirigiranem gospodarstvu itd., pa se v zadnjem času uveljavlja novi pojem »gospodarskega humanizma«.

Na francoskih tleh je zrasel ta pojem v zvezi s pomembnim delom Jeana Coutrotesa, ki je to svoje delo opremil z naslovom »Gospodarski humanizem«. Gre za nova gesla v zvezi s gospodarsko socialnimi prizadevanji sedanje francoske vlade, ki je v marsičem utrla pot gospodarsko socialnim težnjam drugih narodov in držav. Nacionalizacija oziroma podpiranje vojne industrije je na primer našla svoje odmeve tudi v drugih državah. Tako se na primer nekateri vodilni krogi v češkoslovaški republiki pečajo z mislijo, da bi podpirali vojno industrijo. Nekaj časa so krožile vesti, da namerava tudi avstrijska vlada podpirati znane hirtenberške orožarske tvornice.

Sedanja francoska vlada se je znašla v precej sličnih okoliščinah in razmerah, kakor so bile v revolucijski Franciji leta 1793. Toda tedaj so bili na površju francoske politike ljudje, ki so se opajali v neki posebni barikadni in retorični romantiki. Blumova vlada je sicer ostala zvesta načelom revolucije, ni se pa poslužila tedanjih in poznejših metod. Danes ne vladajo, tako se zdi, Francije oni blesteči, svetovni govorniki kakor Gambetta, Waldeck-Rousseau, Poincaré, Barthou itd. Mesto romantikov in retorikov stoji danes na čelu uprave francoske republike pretežno takozvani »politehniki«, ki imajo svojo označbo po znani publikacijski ustavi »Centre polytechnicien d'études économiques«.

Teh politehnikov je na preteg v glavnem štabu franc. ministrstva za narodno gospodarstvo, ki mu načeluje Spinasse. Ti politehniki okoli Spinasse tvorijo nekakšen možganski trust, ki uravnava in usmerja metode in oblike socialno gospodarskih reform, kakršne so zamišljene v duhu tega »gospodarskega humanizma«.

Ta vodilna vloga, ki je pripadla politehnikom po zaupanju Blumove vlade, postavlja paralelo z washingtonskimi razmerami, kjer je tudi Roosevelt na delu, da s pomočjo takšnega »možganskega trusta«, ki ga je sicer moral nekajkrat spreminjati, izvede program svojega »New Deal«.

Francija šteje 21 milijonov delavskih duš. Kako tej delavski množici zagurati minimum življenjskega standarda in kako ji dati neko višjo socialno in življenjsko stopnjo? To je vodilna in glavna naloga tega francoskega gospodarskega humanizma, ki se oblikuje po smernicah glavnega štaba v ministrstvu za narodno gospodarstvo, ki ima v ministru Spinassu svojega šefa in predstavnika nove francoske reformne socialno gospodarske politike.

Nizozemska v stiskah

Tudi Nemčija gradi svojo Maginotovo utrdbeno zono

PARIZ, 15. decembra. Po vesteh iz Nancyja je druga Maginotova linija izgrajena in sicer takoj izza modernih prednjih utrdb prve linije. Člani francoskega generalnega štaba bodo te dni potovali h tej drugi Maginotovi liniji, da jo pregledajo.

HAAG, 15. decembra. V tukajšnjih krogih se mnogo razpravlja o tem, da je bilo upanje, da bo Nizozemska v bodoči vojni mogla ostati nevtralna, leta 1914 mnogo bolj upravičeno kakor danes. Odlej se je namreč mnogo spremenilo. Na eni strani tvori francoska Maginotova črta nepremagljivo bariero, ki se razteza vzdolž Belgije do Liëticha, na drugi strani pa delajo po informacijah, ki jih je ob priliki nekega predavanja podal bivši poveljnik Nizozemske vojne šole general Altling preko 30.000 mož na nemški strani slične utrdbene linije. Na ta način sta sicer francoska in nemška meja pred prodorom zavarovani, istočasno pa narašča možnost morebitnega prodora skozi Nizozemsko v slučaju morebitnega konfliktu. Tudi nizozemski Indiji grozijo velike nevarnosti. Japonska nujno potrebuje petroleja, ki ga je v nizozemski Indiji na preteg. Položaj Nizozemske ni torej nič kaj rožnat.

VARŠAVA, 15. decembra. »Kurier Varšavski« je sprejel od svojega bernskega dopisnika sledeče poročilo: Po dogodkih v Belgiji je bila Francija primorana, da podaljša Maginotovo utrdbeno linijo tudi v severni smeri proti morju. Če se je izkazala potreba, da se to zgodi tudi glede švicarske meje, se še ni moglo ugotoviti. Budnost Švice oziroma švicarske demokracije glede obrambe države proti nenadnemu napadu od zunaj, zlasti od severovzhoda, je pričala francosko vlado, da ta potreba na vsak način ni nujna.

Prvi znaki bešenja na madridski fronti

PARIZ, 15. decembra. »Petit Journal« poroča iz Madrida: Od pričetka španske državljanske vojne se kažejo prvi znaki pomirjenja med posameznimi deli nasprotnih si front. Na madridski fronti je prišlo do bratimljenja med posameznimi nasprotnimi odredi in so bile na fronti obojestransko izmenjani tudi časopisi. Tako

so Francove čete izročale svojim nasprotnikom izvide lista »Heraldo de Aragón«, vladne čete Francovim četam pa madridske liste. V nekaterih krogih vidijo v tem novo taktiko valencijske vlade, da po vzoru bratenja ob koncu svetovne vojne na ruski fronti demoralizirajo Francove čete.

Moskva govori o japonskih agentih, Tokio pa o sovjetskih častnikih

TOKIO, 15. decembra. Vrhovni vojni svet zaseda permanentno. Vesti, ki prihajajo iz Kitajske, so zelo alarmantne ter izražajo bojazen, da maršal Čangkajšek ni več med živimi. Mladi maršal Čangsuljang je absoluten gospodar situacije v severni Kitajski in dobiva vedno nova ojačenja, ki jih, kakor zatrjujejo japonski krogi, vodijo sovjetski oficirji. Maršal Čangsuljang je poslal nankinški vladi sledeče zahteve: Ustanovitev vseh akcij proti upornikom. 2. Sprejetje skrajnih levičarjev v Kuomintang. 3. Sklenitev sporazuma s sovjetsko Rusijo. 4. Odpor proti japonskim zahtevam. 5. Sestava narodne obrambe. 6. Sklicanje velike narodne skupščine, ki naj sklepa o nujnih ukrepih za obrambo zemlje. 7. Vpustitev svobode tiska. 8. Splošna amnestija. Nankinška vlada je odgovorila maršalu Čangsuljang, da je pripravljena proučiti njegove zahteve, da je pa predpogoj sporazuma izpustitev maršala Čangkajška.

PARIZ, 15. decembra. Tukajšnji politični krogi se vneta pečajo z alarmantni-

mi vestmi iz Daljnega vzhoda. Japonci očitajo sovjetski Rusiji, da je ona uprizorila to demonstracijo proti japonsko nemški zvezi, z druge strani pa hiti moskovska vlada zatrjevati, da je upor maršala Čangsuljanga začasno sicer naperjen proti Japonski, da je pa upor nastal ravno na pobudo japonskih agentov, ker želi Japonska za vsako ceno dobiti povod ter izgovor za nova posredovanja ter zavojevanja. Po drugih poročilih zopet se je posrečilo nankinškim četam, da so osvobodile Čangkajška, ki mu pripravljajo v Nankingu triumfalni sprejem, in da so istočasno ujele voditelja upornikov.

BERLIN, 15. decembra. Tukajšnji »Angriif« poroča iz Moskve, da se je novi poveljnik sov. vojnih sil na vzhodu maršal Blücher podal s posebnim letalom iz Moskve v Gubarovsk. Pred odhodom je imel daljše posvetovanje s Staljinom in Vorosilovom. Značilno je, da se točasno muči v Moskvi tudi ministrski predsednik zunanje Mongolije Amor.

Edvard Windsor se poroči na Dunaju in pojde nato v Dalmacijo

DUNAJ, 15. decembra. Kakor se doznava iz okolice bivšega angleškega kralja vojvode Windsorskega, bo preko praznikov ostal gost barona Evgena Rothschilda. Po Božiču se bo podal v Tirole, kjer se bo posvetil zimskemu sportu, ki ga zelo ljubi. Spomladi pojde v Dalmacijo, ki se mu je ob priliki letošnjega po-

seta zelo prikupila in bo velikonočne praznike preživel najbrže v Dubrovniku. Medtem bo potekla šestmesečna doba po sodni ločitvi gospe Simpsonove, nakar bo poroka predvidoma na Dunaju. Zatem se oba poročenca vrmeta v Dalmacijo in od tod na daljše potovanje po svetu.

Pabecki

Lepa bilanca kulturnega dela

V nedeljo je bil v Ljubljani v prostorih Kazine krasno uspeši občni zbor Zveze kulturnih društev, ki je burno pozdravila navzočega senatorja dr. Alberta Kramerja. Iz posameznih poročil je bilo razvidno živahno in vztrajno delo Zveze kulturnih društev na ljudsko prosvetnem torišču. Samo ljubljanska Zveza kulturnih društev obsega danes 394 društev. Spomladi je bil idejni tečaj, ki se ga je udeležilo 64 mladih prosvetnih delavcev z dežele. V vseh društvih je včlanjenih 32.435 članov in so društva priredila 566 predavanj, 530 drugih prireditev, 438 dramskih predstav in 1194 članskih sestankov. V ZKD je včlanjenih 120 knjižnic s 100.000 knjigami. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosedanj odbor z zaslužnim predsednikom prof. Jeranom na čelu. Občnega zbora se je udeležil kot zastopnik mariborske posestrine ZKD tajnik g. Golež.

Mariborskega nogometnega podsaveza ne bo!

Poročali smo o akciji nogometnih klubov mariborskega okrožja LNP za ustanovitev mariborskega nogometnega podsaveza. V to svrhu sta se podala zastopnika mariborskih klubov gg. E. Jošt in J. Konič na glavno skupščino Jugoslovenskega nogometnega saveza, ki je bila, kakor smo že včeraj poročali, v nedeljo v Beogradu. Oba delegata sta se več dni trudila, da bi merodajne faktorje prepričala o nujni zahtevi po ustanovitvi MNP in se je predlog mariborskih klubov tudi zares razpravljal na glavni skupščini JNS. Prvotno je sicer bilo razpoloženje tako, da o predlogu mariborskih klubov sploh niso hoteli ničesar slišati, ob 2. uri zjutraj pa je prišel predlog končno vendarle na glasovanje. Za predlog mariborskih klubov po ustanovitvi mariborskega nogometnega podsaveza je glasovalo 239 klubov, proti pa 263. Proti ustanovitvi MNP je glasoval tudi delegat ljubljanskega nogometnega podsaveza g. dr. Kostl. Nade mariborskih klubov, da dobijo lastno instanco, so torej za letošnje splavale po vodi.

ŠE DALEČ OD SPORAZUMA.

»Jutarnji list« piše: »Protestiram proti temu, ker me vsi po beograjski nazivajo z genitivom Mačeka. Jaz imam v Kupincu mačka, pa ne mačeka, dajem mleko mačku, toda ne mačeku. O, kako daleč smo še od — sporazuma! Dr. Vladko Maček.«

FRAMAZONSTVO IN VLADARJI.

»Slov. Narod« piše: »Po »Novostih« in klerikalni »Hrvatski Straži« posnemamo: Te dni je velika svobodnozidarska ali masonska loža škotskega obreda v Edinburghu na Škotskem slavila dvestoletnico svojega obstoja. Na tej svečanosti je bil proglašen za velikega mojstra škotske lože vojvoda York. Ustoličenje novega velikega mojstra se je vršilo na izredno slovesen način. Značilno je, da je loži k jubileju čestital zračnojavni poštom tudi bivši kralj Edvard VIII., ki je takisto član te lože. Iz tega bi človek normalnih možganov sklepal, da ta družba vendarle ne more biti veram, državam in človeštvu tako nevarna in pogubna, kakor jo skušajo naslikati listi a la »Slovenec« in »Hrvatska straža«.

Kulturni razgledi

Mladina poje za mladino

Na lep način je naša mladina dokazala svojo dobro voljo in pripravljenost za pomoč in podporo svojim revnim tovarišem sošolcem, ko je v nedeljo 13. decembra pop. priredila v Unionski dvorani uspel koncert, pri katerem so v okviru tradicionalne prireditve PRK sodelovale mariborske osnovne, meščanske in srednje šole.

Dijaški godalni orkester Glasbene Matice, pomnožen gojenci ge. Fanike Brandlove, je za uvod zaigral Menuet iz Haydnove simfonije v C-duru, zložen v čistem klasičnem slogu, ob koncu nastopa pa je zaključil z A. Pesterjevo mehko, lirsko skladbo »Slovo od mladosti« in s F. Mendelssohnovim romantičnim »Svatbenim pohodom«. Orkester igra pod finimi, inteligentnim vodstvom g. Tarasa Poljanca disciplinirano, skladno in dosti čisto ter tvori mehko, ubrano celoto. — Zofija Androjna iz II. dekliske meščanske šole je deklamirala S. Gregorčičevo »Daritev« občuteno, a malo prepatetično. — Pet korajžnih, v narodne noše oblečenih fantov iz IV. deške osnovne je nato v »Veseli računski nalogi« z živahnim harmonikarjem vred izpovedalo in potrdilo bistvo jugoslovanskega bratstva in edinstva. — Prikupno je bilo petje III. dekl. osnovne šole, koje je vodila ga. Pečnikova. Zapele so dve narodni: »Solnce mi rajša« in šaljivo medijumsko »Srečali smo mravljo« (harm. C. Pregelj). — Govoreči zbor II. dekliske osnovne šole je učinkovito podal dr. T. Debeljakovo »Ljudstvo in dom« z nastopom družine (oče, mati, otrok) in naroda. — S posrečenim slikajočim humorjem izvirno plastično interpretacije g. Albina Horvata so zapeli fantje III. deške osnovne šole narodni pesmici »Prišla je miška« in značilno donečo »Sadi Lena novu lozu«. — Dobrodošlo spremembo je prinesel nastop osmih telovadcev iz

deške meščanske šole, ki so disciplinirano izvedli vrsto zanimivih in lepih skokov preko telovadne mize, da je bilo kar veselje pogledati. — Groteskni rajalni nastop »The Honey-moon« (medeni mesec) sta. Ilgerjeva Erika in Negerjeva Inga dosti dobro izvedli. — Učenca g. Tarasa Poljanca, violonista osmošolec Dušan Rogl in akademik Marijan Pihler sta nastopila z lepim uspehom, prvi z blažilno umerjeno K. Bohmovo Canzono in z A. Vivaldi-Nackerjevim razgibanim Allegrom Koncerta v A-molu, drugi pa z G. Pugnani-Kreislerjevim odločnim Preludijem in slikovitim Allegrom v A-duru. — G. dr. Roman Klasinc je kot izboren klavirski spremljevalec že itak splošno znan. — Mladinski zbor Glasbene Matice je sestavljen iz učencev in učenk vseh mariborskih osnovnih šol, nekaj jih je pa tudi iz meščanske šole. Pod vodstvom pevodje g. Otona Bajdeta je prav prijetno in čisto zapel otožno narodno »Če ledih stana« in živalne C. Pregljeve »Mlatičee«. K sestavi tega zbora je mnogo pripomoglo vse mariborsko učiteljstvo, posebno še sreski šolski nadzornik g. Aleksander Alt. Z veseljem pozdravljamo njegovo ustanovitev, saj bo ta zbor predstavljal združeno pevsko moč mariborske osnovnošolske mladine in bo vzgajal naš pevski naraščaj. Prav tako potrebno pa bi bilo tudi organiziranje skupnega orkestra, ki bi pritegnil vse srednješolce, ki igrajo kakšen instrument. Tak orkester bi moral stalno vaditi in bi dal mnogo tako potrebnega naraščaja za naše instrumentalne in vokalno-instrumentalne koncerte. K uresničenju bo treba čimprej pristopiti.

Unionska dvorana je bila precej dobro zasedena. Nastop se je začel sicer z dokajšnjo zamudo, koje pa niso krivi prireditelji. Organizacija je bila v dobrih rokah. —n—s—

Pred sodnim stalom pravice

Radi par kovačev usmrtil svojo ženo

Veliki kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča se je danes dopoldne bavil s strašno družinsko žalostjo, ki se je odigrala dne 4. oktobra t. l. v Murščaku. Na zatožni klopi je sedel 67 letni najemnik Matija Rajh, ki je bil obtožen, da je umoril svojo ženo Ano.

Iz obtožnice posnemamo o tej zakonski tragediji naslednje podrobnosti: Dne 4. oktobra t. l. je prišel obtoženi Matija Rajh na dom svoje pokojne žene Ane Rajhove, s katero je živel zadnjih 5 let ločeno v sovraštvu, ker ga je pokojna večkrat tožila na sodišču zaradi dajatev. Ob omenjeni priliki je Matija Rajh zahteval od svoje žene, da mu izroči polovico izkupička za prodano grozdje. Ko pa je žena to zahtevo svojega moža odklonila, češ da je denar hčerini, je Matija Rajh segel po železnem zidarskem dletu ter jo petkrat udaril po glavi tako, da ji je zdrobil lobanjo, tako da je nekaj časa zatem umrla na posledični smrtonosni poškodbi.

V preiskavi kakor tudi pri današnji razpravi, je Rajh zanimal, da bi bil hotel namenoma usmrtiti svojo ženo in se je zagovarjal, češ da jo je hotel le malo prestrašiti, pri čemer pa jo je le po naključju

tako zadel, da je nastopila smrt. Dejal je, da je kritičnega dne prišel na dom svoje pokojne žene z namenom, da jo stavi na odgovor, ker je doznal, da je prodala tudi grozdje iz onega dela vinograda, ki bi šlo njemu kot prevžitek. Ker mu pa žena zahtevane polovice izkupička za grozdje ni hotela izročiti, je že hotel oditi, ko se je spomnil, da bi mimogrede odnesel s seboj zidarsko orodje, ki ga je imel shranjenega v ženini sobi. Vzel je dleto in z njim v roki ponovno pozval svojo ženo, da naj mu izroči denar. Ko je tudi tedaj njegovo zahtevo odbila, je slučajno z dletom malo zamahnil proti njej in jo je slučajno zadel na glavo. Neka priča pa je izpovedala, da je Matija Rajh po strašnem dejanju prišel k njej ter izjavil, da je sedaj naredil to, o čemer je že delj časa pravil. Popreje je namreč Rajh ob neki priliki dejal, da bo svojo ženo tako udaril, da »bo proč«.

Matija Rajh je bil obsojen na 10 let robove ter na trajno izgnano častnih državljanov. Senatu je predsedoval s. o. s. Lenart, prisodniki so bili s. o. s. dr. Tombak, dr. Turato, Kolšek in dr. Lečnik. Obtožbo je zastopal višji državni tožilec dr. Zorjan.

Selfmademan

Abrahamovo; srebrni zakonski jubilej vzornega sožitja z ljubeznivo življenjsko družico, srebrni jubilej samostojnega trgovskega vodstva in poslovanja.

Vsi ti jubileji so se skoraj na en mah zgrnili in zajeli našega vrliga, uglednega in daleč naokrog znanega ter priljubljenega trgovca in restavraterja Alberta Vicla. Od vseh strani so prihajali te dni k njemu znanci, prijatelji in čestilci, da mu izražajo svoje čestitke, voščila in spoštovanje.

Kdo bi si mislil? Kakor mladenič in fant od fare je naš dobričina Albert Vicel. V humorju, šegavosti, odrezavosti neprekosljiv in neizčrpen. »Vice« naš Vicel kar na široko in bogato siplje okoli sebe. Od mize do mize stopa in zabava svoje goste z iskreno domačnostjo, ljubeznivo dobrotnostjo in domačinsko postrežljivostjo ter uslužnostjo, ki ji ni zlahka najti primera. Sedaj v kuhinjo, sedaj zopet v drugo, tretjo sobo. Neprestano gibanje, vedno na nogah, ves čas okoli dragih gostov, neutrudno podjeten in delaven.

Tam od Istre je doma in stric ga je dal šolati. Toda mladega Alberta Vicla je vlekel v široki svet, v trgovski poklic. V Pulju se je izučil v manufakturni stroki. Že prvi njegov šef je odkrito priznal: iz tega fanta bo nekaj. S svojo ljubeznivostjo in prijaznostjo je stregel strankam, da je radi teh in drugih svojih odlik duha in srca užival pri svojem šefu neomejeno zaupanje. Tamkaj se je tudi že v mladih letih seznanil z uglednim mariborskim restavratierjem Grgo Basletičem, s katerim sta ostala ves čas zvesta in dobra prijatelja. Pozneje se je Albert Vicel osamostalil in si z vzorno pridnostjo, marljivostjo ter neumorno delavnostjo ustvaril svoje tako lepo uspevajoče podjetje.

Okna v svet

Nezakonski sin nadvojvode Franca Ferdinanda toži svojega polbrata

Na Dunaju se bo v najkrajšem času obravnaval zanimiv proces. Tožitelj je v tem procesu zasebnik Franc Ferdinand Kurt Hahn, nezakonski sin prestolonaslednika Franca Ferdinanda, toženec pa vojvoda dr. Maksimilijan pl. Hohenberg. Predzgodovina, ki je dala snov in povod tej sodni razpravi, ki jo ves Dunaj in tudi ostala avstrijska javnost pričakuje z največjo napetostjo, je sledeča: Nadvojvoda Franc Ferdinand je priznal v letu 1902 pred praškim okrožnim sodiščem sedanjega tožitelja Hahna za svojega nezakonskega sina. Hahn je ob izbruhu svetovne vojne odšel k vojakom, kjer je bil od početka pa do konca vojne. Po končani svetovni vojni se je izselil v Ameriko in si zgradil skromno eksistenco. Vse bi bilo v redu, da ni Kurta Hahna, Franc Ferdinandovega nezak. sina, obiskala bolezen. Rumatizem se je razširil po vseh njegovih udih in ga napravil za delo popolnoma nesposobnega. Njegovi prihranki so se iz dneva v dan krčili, tako da je nekega dne ostal na cesti brez vsakih sredstev in razen še težko bolan. Primoran je bil vrniti se v Evropo in se naseliti v Badnu pri Dunaju. Tu je živel v takem pomanjkanju, da je bil v skrajni stiski in potrebi primoran obrniti se na vojvodo Maksa pl. Hohenberga, sina in dediča umrlega očeta Franca Ferdinanda. Toži ga za plačilo vzdrževalnih

sredstev. Sodišče mu je določilo mesečno rento 160 šilingov.

Medtem pa so se razmere pri Kurtu Hahnju znatno poslabšale. Hahn je danes, kakor se v obtožnici navaja, po revmatizmu popolnoma ohromel in se ne more več niti premikati. Priklenjen je na svojo posteljo, iz katere se ne more več dvigniti. Je brez moči, kakor novorojenček. Njegova žena bi sicer lahko dobila kakšno službo, se pa ne more k temu odločiti, ker nima nikogar, ki bi pazil na njenega moža. Moža pa noče samemu pustiti. Boda in bolezen sta prisilili izčrpanega in siromašnega Kurta Hahna, da je vložil na sodišče tožbo, v kateri zahteva od vojvode pl. Hohenberga, da se mu zviša njegova dosedanja alimentacija. Zanimiva je sestava te obtožnice, ki slika bedo in pomanjkanja Kurta Hahna v najtemnejših barvah in je, po vseh dosedanjih okoliščinah sodeč, skoraj gotovo, da se bo sodišče postavilo na stran siromašnega Ferdinanda nezakonskega sina in mu določilo tako mesečno rento, da bo lahko izhajal ter preživel sebe in svojo ženo, medtem ko živita oba ostala Ferdinandova sina v razkošju.

Obenem pa kaže ta proces, da se je tudi sicer pobožni in »katoliški« Franc Ferdinand razumel na »nezakonske« otroke.

Razne vesti

KRALJEVA ZAHVALA.

Povodom krstne slave kraljevega doma so bile poslano na najvišji naslov mnogobrojne čestitke od oseb in ustanov v državi in tujini, v katerih so bili podani izrazi udanosti in zvestobe ter izražene tople želje za dolgo življenje, srečo, slavo in napredek Nj. Vel. kralja, Nj. Vel. kraljice Marije, Nj. kr. Vis. kneza namestnika in kraljevega doma. Po najvišjem nalogu je pisarni Nj. Vel. kralja v čast izraziti zahvalo poedincem in ustanovam za poslano čestitke kakor tudi vsem, ki so se ob tej priliki vpisali v dvorске knjige. Iz pisarne Nj. Vel. kralja št. 120243.

POVIŠANJE CARINSKEGA AŽIJA ZA 9,1%.

Na osnovi člena 4. zakonskega predloga o splošni carinski tarifi je finančni minister izdal odlok, po katerem se od 14. t. m. naprej pobira na uvozne carine in vzporedne takse pri carinjenju ažijsko v višini 1100%, kar pomeni, da se približe 100 Din na 100 Din zlatih dinarjev, medtem ko je doslej znašal ažijsko 1000%.

VLOM V PAŠIČEVO VILO.

V času od 10. do 12. tega meseca so nekateri še neizsledeni rokomavljivi vdrl v Beogradu v vilo Rade Pašića, sina pok. Nikole Pašića, ki se je bil odselil v Skadersko ulico. Rokomavljivi so napravili precej škode in so med drugim odnesli veliki gobelin, ki predstavlja vrednost 100 tisoč dinarjev.

SOVJETSKI TANK NA MADRIDSKI FRONTI

glede najsijajnejših ribjih in drugih kuhinjskih specialitet tako zelo dvignila sloves in slavo Vicelove kuhinje. Svoje veliko veselje pa ima Abrahamovec Albert Vicel, ta navzlic petim križem, ki so se znašli na njegovih krepkih in plečatih ramenih, mladostno sveži petdesetletnik, tudi s svojimi pridnimi, lepo vzgojenimi otroci, z najstarejšim sinom Albertom, doktorandom na zagrebški eksportni visoki šoli, z mlajšim sinom Ladkom, ki se marljivo pripravlja, da sledi očetu v trgovski stroki, in s pridno dijakinjo hčerko Dikico.

Nikogar ni, ki bi našega Abrahamovca, vrliga in uglednega selfmademana, ne poznal in ki bi mu z vso iskrenostjo srca ob teh treh življenjskih jubilejih ne vzkliknil: še veliko uspehov sreče in dobročutja v krogu dragih svojcev. —ž—

Albert Vicel je pa tudi srečen družinski oče. V svoji blagi, plemeniti soprog, ljubezni gospo Elviri ima skrbno, vzorno življenjsko družico, ki je s svojo izbornom kuharsko spretnostjo in iznajdljivostjo

Mariborske in okoliške novice

Sokolske vesti

Sokolski Silvestrov večer. To je najzabavnejša Silvestrova prireditev v Mariboru, že tradicionalna in tako priljubljena, da ji ni več potrebna posebna reklama. Vendar pa ob tej priložnosti opozarjamo vse prijatelje sokolstva, da se bo letos vršila prireditev v Narodnem domu. Povemu lahko že sedaj, da bo program obsegal pester spored z vedno duhovitiimi zamisliki. Preskrbite si vstopnice v predprodaji v urarni Bureš, Vetrinjska ul.

Iz profesorske službe. Za suplenta na gimnaziji v Murski Soboti je postavljen dipl. filozof Stanko Sijaneč.

Smrtna kosa. V Slovenski ulici 40 je preminil v starosti 65 let zasebnik Ivan Mulič. Žalujemo naše toplo sočutje!

Za 16. akademski ples, ki bo 5. 1. 1937. v unionski dvorani, smo vabila že razposlali. Ako kdo radi nepopolnosti kartoteke ali spremembe naslova pomotoma ni prejel vabila, naj se vpiše v reklamacijsko knjigo, ki je v trgovini Sax na Grajskem trgu. — Društvo jug. akademikov v Mariboru.

Odprj roke, odprj srce... Za božične praznike naj se dobra, usmiljena srca spomnijo revne vdove, ki živi v veliki revščini in ki mora skrbeti za šestero nepreskrbljenih otrok. Ne more najti dela, ne more najti zasluzka. V težkem položaju se obrača na dobre ljudi, da bi ji spričo praznikov pomagali in priskočili na pomoč, da bi vsaj preko praznikov gorje ne bilo tako hudo. Darila v blagu in denarju se sprejemajo v upravi lista.

Iz učiteljske službe. Upokojena je učiteljica Zora Stašič v Mariboru. Premesteni pa so: Pavla Obrani iz Ormoža v Maribor, Kristina Duh iz Melencev k Sv. Ani v Slov. goricah, Ladislav Majhen iz Dokležovja k Sv. Ani v Slov. gor., Ivan Vaupotič iz Vidoncev k Sv. Martinu na Pohorju, Franc Mlaker iz Sv. Barbare v Zavrč, Josipina Srež iz Tišine v Izakovce.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa lekarna na Frankopanovi cesti in Königova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Kako bo z vremenom. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes ne bo nobene bistvene izpremembe dosedanjega vremena.

Gospodična Jožica Cuk v salonu E. Mally je napravila pomočniški izpit s prav dobrim uspehom.

Dar. Za reševalni avto je daroval g. Hutter 1000 Din, sodnik okrožnega sodišča Janko Srnc 100 Din.

Največja izbira božičnih daril najdete v izložbah **V. WEIXL. MARIBOR**

Grajska klet ostane, kakor nam v zvezi z zadefno notico v današnjem »Jutru« sporoča g. Basletič, še nadalje v njegovem lastništvu in pod njegovim vodstvom.

Dvonožne lisice so se vtihotapile v kurnik posestnika Filipa Macuha v Preštrežu pri Pragerskem ter odnesle 15 lepih kokoši v vrednosti okoli 300 Din. V zvezi s tatvino so orožniki aretirali nekakega brezposelnega delavca ter ga izročili v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Otroci zanetili požar. V Brezuli na Dravskem polju so se igrali 4 letni otroci v gospodarskem poslopiju posestnika Jožefa Mlakarja. Ker je otroke zeblo, je prišel neki 4letni fantek na misel, da bi »zakuril«. Šel je v hišo po vžigalice ter nato zažgal v gospodarskem poslopiju slamo. Ko so otroci videli, kaj so napravili so brž stekli na prosto ter o tem obvestili domačine. Toda bilo je že prepozno; v naslednjem trenutku je bilo vse poslopje v ognju. Pričeli so takoj z gašenjem, toda vsa prizadevanja so bila zaman in je gospodarsko poslopje zgorelo do tal ter trpi posestnik Mlaker nad 15.000 Din škodo.

I. Veliki Sokolski ples se bo letos vršil, v soboto 9. januarja 1937. v dvorani »Union«, kar opozarjamo že sedaj vse organizacije in nacionalna društva.

Protituberkulozni dinar za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru, je dosegel v mesecu novembru 1936 vsoto Din 253.304.—. Izven stanovanjske

Sokolstvo praznuje kakor vsako leto tudi letos svoj tradicionalni Silvester z bogatim sporedom v Narodnem domu. Bratje in sestre propagirajte že danes obisk istega. Predprodaja vstopnic pri br. Burešu v Vetrinjski ulici.

Bratskim Sokolskim društvom. V soboto 9. januarja priredi meddruštveni odbor mariborskih Sokolskih društev I. Veliki Sokolski ples v unionski dvorani. Plesa se udeleži vse Sokolstvo Mariborske župe ter z bližnje in daljnje okolice Maribora. Zdravo! Meddruštveni odbor.

akcije so darovali azilnemu skladu in sicer zbor policijske straže v Mariboru Din 113.— in šefzdravnik OUZD g. dr. Sekula Jože Din 100.— ter posestnik in restavratore v Bistrici pri Rušah gosp. Herman Postl Din 100.— Vsem prav iskrena hvala! — Z reorganizacijo pobiranja stanovanjskega protituberkuloznega dinarja po inkasanti Mestnih podjetij se je že prvi mesec pokazala prav zanimiva statistična slika o dohodkih po posameznih okrajih mesta Maribora. Inkasacija PTL dinarja pa je že tako organizirana, da ne bo razvidna samo višina dohodkov za posamezni okraj, marveč bo ugotovljeno tudi ime stranke, ki stoji tej plemeniti in človekoljubni akciji brezbržno ob strani. Zato se bo odbor PTL v Mariboru na take p. n. stranke obrnil s posebno pismeno prošnjo in jim prikazal statistično sliko o višini dohodkov onih okrajev mesta Maribora, kjer so naseljene delavske kolonije, istočasno pa tudi vljudno zaprosil, naj sledijo lepemu zgledu socialno in finančno šibkejšim slojem in naj darujejo mesečno vsaj en dinar za PTL azil, katerega je daroval tudi delavec od svoje razmeroma znatno manjše plače. Na področju električnega omrežja v Mariboru je preko dvanajst tisoč električnih števec. Če bi prispevala vsaka stranka samo po en dinar, bi bilo mesečnih dohodkov ravno toliko.

Operno - koncertni večer za red C. S pestrim in bogatim sporedom nastopita v četrtek, 17. t. m. v mariborskem gledališču bivši primadona zagrebške opere Tinka Wesel-Polla ter bivša primabalerina dunajske »Državne opere« ter praškega »Narodnega divadla« Ilse Hye. — Tinka Wesel-Polla je umetnica, ki je po svojem tehnično dovršenem koloraturnem petju znana po vsej srednji Evropi. (Svojčas je gostovala tudi v mariborskem gledališču). Ilse Hye je prav tako odlična zastopnica plesne umetnosti. Večer bo le enkrat in velja za red C. Ostala dva abonmana dobita vsak po en drug koncert.

Zrtev bede in mraza. Vso odrevenelo so našli otroci v nekem kozolcu pri Betnavi 46 letno služkinjo Kato Prelčičevo iz Krapine. Prelčičeva, ki je bila brezposelna, je bila na poti v Maribor, pa se je zatekla v omenjen kozolec. Poklicali so mariborske reševalce, ki so nesrečno ženo, s hudimi ozeblinami odpemili v mariborsko bolnišnico, kjer ji bodo amputirali obe nogi.

Izdrži zobje... Neka delavka, uslužbena v neki mariborski tovarni, je prijavila policiji, da jo je nek uslužbenec iste tovarne na dvorišču tovarne, kjer je delavka zaposlena, napadel, jo zgrabil za vrat ji s silo odprl usta ter ji izdril iz ust umetne zobe. Policija je dotičnega prijela ter zasilila, nakar je prizadelet priznal, da je delavki izdril umetne zobe, to pa radi tega, ker je dotični delavki jamčil kot porok za plačilo zobozdravniški znesek 500 dinarjev. Ker pa delavka ni hotela plačati dolga in ker bi moral kot porok sedaj plačati dotični znesek, si je pomagal na ta način, da je delavki kratkomalo odvzel zobe ter jih deponiral pri zdravniku, dokler delavka ne poravnarazuna. Zadeva bo imela svoj epilog pred sodniki.

Za eno obleko blago kupil, za dve pa ukradel. V neko tuk. manufakturno trgovino je prišel včeraj neki moški ter kupil blago za obleko. Ko je »kupec« odšel, je trgovec opazil, da mu manjka ostanek 8 m blaga, v vrednosti 1800 Din, ki ga je »kupec« vzel s seboj ter ga najbrže skril pod plaščem. Policija sedaj poizveduje za odličnim »kupcem«.

Zadnje telefonične vesti

Kitajska mobilizira

NANKING, 15. decembra. Vest, da je bil Čangkajšek po Čangsuliangu umorjen, se je izkazala kot neresnična, pač pa se potrjuje vest, da se maršalu Čangkajšku beg ni posrečil, in da se slejkoprej nahaja v oblasti maršala Čangsulianga. Kitajska centralna vlada je odredila mobilizacijo več letnikov in so številni vlaki z vojaštvom in vojnim materialom na poti proti severu. Nankinška vlada si mrzlično prizadeva, da prepreči združitev Čangsuliangovih čet s komunističnimi vojnimi silami, proti katerim je bil Čangsuliang prvotno poslan. V slučaju, da bi do te združitve prišlo, potem je pričakovati nove kitajske državljanske vojne in tudi intervencije od zunaj.

Sovjetske čete čakajo ob severni kitajski meji

LONDON, 15. decembra. Britanska vlada zasleduje kitajske dogodke z mrzlično napetostjo. V kolonialnem ministrstvu se neprestano vršijo konference uradnikov, kjer proučujejo poročila angleških diplomatskih zastopnikov iz Kitajske in Japonske. Prizadevanja Anglije gredo za tem, da se prestiž centralne vlade v Nankingu preveč ne oslabi in da ne stopi preveč v ospredje niti vpliv Moskve in niti vpliv Tokia. V Londonu se označuje položaj kot zelo

napet in smatrajo, da je Moskva sprožila nov manever proti nemško-japonski zvezi. Sovjetska Rusija je na tem, da podpre kitajski odpor proti Japonski, da na eni strani s tem zavre politični vpliv Japonske na Kitajsko in da na drugi strani vojaško veže Japonsko na Kitajsko. Semkaj so prispela poročila, da čakajo sovjetske čete na severni meji, da v danem slučaju eventualno prihitijo kitajskim upornikom na pomoč proti Japoncem.

Huda zima ovira španske borbene operacije

AVILA, 15. decembra. Radi trajajočih snežnih zametov in izredno mrzlega vremena so operacije v tem borbenem sektorju v zastoju. Bojevniki na obeh straneh radi hudega mraza mnogo trpe.

v Španijo, kjer se hočejo boriti proti rdečim četam.

DUBLIN, 15. decembra. V pristanišču Caley je bilo izkrcanih 1000 irskih vojni prostovoljcev pod poveljstvom irskega voditelja plavih srajc O Duiffya, ki so se na nekem norveškem parniku odpeljali

SALAMANCA, 15. decembra. Posebni dopisnik agencije Havas je imel razgovor z generalom Francom, ki je, kakor znano, odločno odklonil angleško-francoski posredovalni predlog. General Franco je dejal: »Med nami in anarhistično komunističnimi četami ni nikakšnega kompromisa. Radi tega je sporazum popolnoma izključen.«

Abesinski vstaši dajejo Italijanom še vedno oporoka

RIM, 15. decembra. Agencija Stefani poroča iz Addis Abebe, da je pet kolon, na zapadu in jugozapadu Abesinije izvršilo svoje operacije, ki so v zvezi s čiščenjem terena od abesinskih vstaških ddelkov, ki se nahajajo pod vodstvom generala Gelosa zasedle važne pozicije na področju Velikih jezer. Prav tako se je posrečilo v smislu teh poročil potisniti na severozapadu abesinske vstaške odrede. Ob tej priliki je sin rasa Kase dedžas Kuosenkasa izvršil napad z ne-

ko skupino vstašev na italijansko posadko v Gimiri. Italijanske čete so v smislu teh poročil obkolile odreda dedžasa Kase, ki je bil navodno aretiran in takoj ustreljen.

RIM, 15. decembra. Nadaljuje se prevažanje militariziranih delavcev v Abesinijo. Uvrščeni so v bataljone in legije fašistične milice ter prepeljani v vzhodno Afriko. V teku meseca novembra je bilo prepelanih v vzhodno Afriko 28.000 militariziranih delavcev.

Kino

Kino Union. Sijajna veseloigra iz dunajskega življenja »Njeni ljubavnik« Albrecht Schönhals, Olga Čehova, Hans Moser in Rudolf Carl.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Torek, 15. decembra ob 20. uri: »Božji človek«. Red B.

Sreda, 16. decembra: Zaprto.

Četrtek, 17. decembra ob 20. uri: »Operno-baletni večer Tinke Wesel-Polla in Ilze Hye«. Red C.

Operno-baletni večer Tinke Wesel-Polla in Ilze Hye bo ta četrtek v gledališču. Tinka Wesel-Polla, bivša primadona zagrebške opere, je s tehnično dovršenostjo in lepoto svojega koloraturnega petja vedno in povsod zadivila poslušalce. Mariborčani se je gotovo spominjajo izza njenih gostovanj v »Rigolettu« in »Traviatu«. Primabalerina Ilse Hye je v tem svojstvu delovala z velikim uspehom na dunajski »Državni operi« ter v praškem »Narodnem divadlu«. Na sporedu so operne arije, pesmi in plesne solističke. Koncert se vrši le enkrat ter je za red C. Ostala dva abonmana prejmeta kasneje drug koncert.

O tem in onem

OB USTJU REKE NERETVE — NOVA LUKA.

Merodajni gospodarski čimtelji so se končno odločili, da se zgradi ob ustju

reke Neretve nova trgovska luka Ploče. Po poročilih iz Sarajeva je stopila gradnja te že davno projektirane luke v odločilen stadij in moremo po dosedanjih pripravah sklepati, da se bo ta načrt končno vendarle izvedel in da bomo s tem obogatili svoj Jadran z novo luko, ki bo zlasti za Bosno in Hercegovino velikega pomena. Železniška direkcija je zaprosila za 3 milijonski kredit, da se zgradi železniška proga v dolžini 5 km. Celotna proga bi bila dolga 22 km in so preračunani stroški za gradnjo proge in luke na 65—80 milijonov dinarjev.

Neki londonski meščan trdi, da zasluži že dolgo časa okrog 3000 dinarjev tedensko samo na ta način, da ustavlja vse gospode kar na cesti in stavi ž njimi, da njihov vžigalnik za cigarete ne bo pri prvem pritisku zanetil vžigalnika.

Božična številka znane revije »Illustrirte Zeitung Leipzig« Verlag J. Weber, Leipzig, je posvečena duhu božičnega miru in božične blagovesti. Posebna serija o božičnih doživljajih nekaterih nemških pesnikov vsebuje prispevke H. F. Bluncka, V. Scharremanna, R. Schaumanna, K. Anackerja, R. Euringera itd. Znan svetovni potnik Colin Ross piše o svojih božičnih doživljajih širom sveta, razen tega sledijo potem še druge reportaže z običajnimi zabavnimi, modnimi ter ilustriranimi deli. Reprezentativna pa je bila obsežna številka 4785 te pestro urejane in s krasnimi slikami opremljene revije, ki kaže v navedeni številki vse oborožene formacije nemške vojske. Vojaško strokovno je ta številka zelo poučna in zanimiva.

Domači razgledi

K vprašanju vojne odškodnine

Odbor vojnih oškodovancev v Mariboru je v tem letu sestavil in predložil merodajnim osebam obširno spomenico v zadevi vojne odškodnine.

V tej spomenici so se poudarjali sledeči momenti:

Med najvažnejše naloge, ki jih je bilo ob zaključku svetovne vojne nujno rešiti, je bila obnova uničenih krajev ter povračilo škod prebivalstvu, na katerega ozemlju je divjala vojna. Povračilo te škode je bilo v mirovnih pogodbah naloženo premaganim državam v obliki reparacij, vsaka posamezna država pa je prevzela nase dolžnost, da sama obnovi lastno poškodovano ozemlje ter odškoduje svoje prebivalce. Naša država je to nalogo glede ozemlja in prebivalstva nekdanje kraljevine Srbije izvršila potom zadetih zakonov. Ni pa še uredila vprašanja, kako povrniti vojno škodo, nastalo njenim državljanom na nekdanji Soški fronti, niti ono nastalo vsled bojev na koroškem ozemlju, tako, da še danes čakajo mnogi zama, da se bo to zgodilo ter trpe vsled tega težko gospodarsko škodo. Ti vojni oškodovanci se bore že vsa leta od prevrata dalje, da se to vprašanje uredi. Takoj po prevratu se je v Ljubljani v okvirju bivšega Narodnega sveta in po navodilih takratne Narodne vlade za Slovenijo začelo zbirati gradivo in ko so prijave narasle, so se oškodovanci organizirali v odbor vojnih oškodovancev s sedežem v Mariboru. Ta odbor je tekom par let zbral v svojem okrilju večino prizadetih vojnih oškodovancev, zbral vse potrebne podatke in listine ter skozi vsa leta s spomenicami in intervencijami na merodajnih mestih skušal doseči ureditev tega vprašanja. Uspeh teh intervencij je bil, da je bilo v ministrstvu socijalne politike in narodnega zdravja zbrano vse gradivo in urejeno tako, da je mogoča takojšnja rešitev vprašanja.

Na podlagi posebnega poročila fin. min. z dne 5. jun. 1931 in na osnovi odločbe Privredno finančnega Komiteta od 18. marca 1931 se je komisija ministrov tudi sestala na sejo, ni pa prišlo do zaključnega sklepa glede izdaje zakonskega načrta za ureditev tega vprašanja. S to odločbo, kakor tudi z drugimi je bila v načelu priznana pravica oškodovancem do povračila vojne škode. Ker je bilo tudi vse gradivo zbrano in urejeno v ministrstvu socijalne politike, je bilo pričakovati, da bo v najkrajšem času izdan zadevni zakon. Do tega pa ni prišlo ter je bila zadeva od tedaj dalje vključno ponovnim prošnjami in spomenicami odložena.

Prizadeti oškodovanci, ki so bili že polni upanja, da je rešitev tega vprašanja blizu, so danes bolj obupani kot kdaj prej. Po spisih, ki se nahajajo v ministrstvu

socijalne politike, znaša zahtevek vseh oškodovancev ogromno vsoto, ter se je pri razpravljanju o likvidaciji tega vprašanja računalo na izdelek države v znesku okrog 60 milijonov dinarjev. Ker bi ves ta denar prišel v navedene banovine, je ureditev tega vprašanja ogromnega gospodarskega pomena za Slovence in Hrvate sploh.

Povdariti je treba, da so vojni oškodovanci iz bivšega slovenskega Primorja že radi prisilne evakuacije v letih 1915 in 1916 morali v naglici zapustiti svoja službena mesta ali svoje domove in se preseliti, kakor jim je bilo določeno, mnogi celo v taborišča, kjer so morali skozi več let prestatiti vse muke in trpljenje, kakor tudi preganjanje.

Radi prisilne evakuacije niso mogli ničesar vzeti s seboj, tako da je ostala vsa njihova premična in nepremična imovina ob fronti, kjer je bila uničena. Med njimi je velik odstotek takih, ki so le radi službe ali radi poklica bivali ob izbruhu vojne v Primorju, a so rojeni in pristojni v druge kraje Slovenije. Ti so ob trenutku postanka naše države bili ipso facto naši državljani. Kakor oni so postali v istem trenutku naši državljani tudi vsi oni oškodovanci, ki so bili sicer rojeni in pristojni v našem slovenskem Primorju, a so bili že pod bivšo Avstrijo, kakor tudi pozneje kot državni uslužbenci nastavljeni na ozemlju naše države ter so s tem pridobili naše državljanstvo. Mnogi drugi pa so postali naši državljani vsled naselitve v naši banovini in na podlagi opcije.

Kraljevina Italija je priznala in tudi izplačala vojno škodo le onim, ki so bili rojeni in pristojni v kraje, pripadle Italiji in ki so v času izplačila vojne škode tam trajno bivali. Vsi drugi, četudi so bili v navedenih krajih rojeni in tja pristojni in tudi bivali še po aneksiji v Italijo, niso dobili vojne odškodnine, ako niso v trenutku izplačila tam več bivali, tako da so vsi oni, ki so pridobili naše državljanstvo, to pravico v Italiji takoj izgubili. Iz tega nujno sledi, da je naša država dolžna vsem tem priznati in izplačati vojno odškodnino že radi načela popolne enakopravnosti.

Oškodovanci so vrhutega sami mali ljudje, najsibo nižji državni uslužbenci, mali obrtniki ali zasebniki in pri premnogih le družine takih oseb, ker so očetje in možje padli ali umrli v svetovni vojni. Ti so izgubili vse svoje skromno imetje in si še danes sploh ne morejo pomagati. Vsi tiso radi nad 15letnega zavlavljanja rešitve vprašanja vojne odškodnine itak pretrpeli tudi ogromno materijelno in moralno škodo. Gotovo je skrajni čas, da se ta krivica popravi. Radi velikega števila

prizadetih, katerih je nad 1500 družin, raztresenih po vseh navedenih banovinah, v velikem delu v naravnost obupnem položaju, ter radi velike socialne in gospodarske važnosti vprašanja za vse tri banovine, ki bodo z izplačilom vojne odškodnine z ozirom na milijonski znesek ogromno pridobile, je morda ena najvažnejših nalog naših javnih faktorjev, zlasti naših zastopnikov v vladi, na banovinah ter v senatu in narodni skupščini, dovesti vprašanje uzakonitve, likvidacije in izplačila vojne škode oškodovancev na bivšem italijanskem bališču in na Koroškem do izvršitve.

Odbor vojnih oškodovancev v Mariboru ima na razpolago potrebno gradivo in podatke. Prijave oškodovancev z vsemi potrebnimi listinami in prilogami pa se nahajajo v ministrstvu socijalne politike in narodnega zdravja, kjer so bile pod vodstvom inšpektorja v min. soc. pol. dr. Marija Krmpotiča urejene, da je mogoče vsak trenotek ugotoviti celotno višino prijavljene škode in izvesti potrebni po-

stopki za uradno ugotovitev upravičenosti in višine dejanskega obstoja posameznih postavk.

Z ozirom na to spomenico je prispel nedavno preko predstojništva mestne policije v Mariboru odgovor tuk. odboru voj. oškodovancev, da je senat kraljevine Jugoslavije, odbor za prošnje in pritožbe, na svoji seji dne 18. oktobra t. l. odločil, da se prošnja z ozirom na poročilo finančnega ministra odkloni. Rešitev se glasi: »Smatramo, da se vprašanje glede vojne odškodnine prizadetim iz navedenih krajev (Koroška, Istra, Trst, Gorica, Primorje) ne more reševati posebej, ampak naj se rešuje, ko bo za to nastopila možnost, skupno z ostalimi nerešenimi vprašanji nadomestila vojne škode, ki so jo naši državljani utrpeli za časa evropske vojne.«

Ne pozabi naročnine!

Mali oglasi

Razno

PRISTEN AJDOV MED
po Din 13.— in cvetličnosmekov med po Din 14.— za kg. pri 3 kg popust. Oddaja Kmetijska družba Maribor Maliska c. 12. 6309

HALO!
Pridite in prepričajte se, da imam res pristno štajersko in dalmatinsko vino, sveže gibanice in domače klobase. Se priporoča Marija Drčar. Splavarska 5. 6297

Kdo bi oddal brezplačno ali proti mali odškodnini star **RADIO APARAT** sirot. zavodu? Ponudbe pod »Malo veselja revežem« na upravo. 6289

Kupim

KUPIM RADIO.
Na račun dam hranilno knjižico. Naslov v upravi. 6306

Stanovanje

Eno ali dve **GOSPODIČNI** sprejem na ceneno stanovanje. Aleksandrova c. 44-II. desno. 6308

LEPO STANOVANJE.
tri sobe, predsoba, kuhinja, shramba in kopalnica, za kadetnico, oddam za Din 600.— Makarjeva 48, Studenci. 6305

Štirisobno, solčno **STANOVANJE** v novejši zgradbi oddam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 6177

Službo dobi

NATAKARICO do 30 let staro, pošteno, s kavcijo Din 500.—, sprejmen: Maribor. Smetanova ul. 54. 6312

Pouk

INTELIGENTEN GOSPOD bi poučeval gospodično v nemščini. Ponudbe pod »Brez plačno« na upravo »Večernika«. 6304

Sobo odda

Oddam opremljeno **SOBO** boljši oseb. Frankopanova 51. vrata 5. 6290

SOBO s posebnim vzhodom oddam takoj boljšim delavcem. Spla varska 3, Grohar. 6319

SOBO s hrano oddam. Vrbanova 28 prtlj. desno. 6313

ZAHVALA.

Ob prerani izgubi, ki nas je doletela s smrtjo naše nepozabne hčerke, sestre, nečakinje in vnukinje, gospodične

Alojzije Konrad

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami. Prisrčna hvala č. duhovščini, pevskemu društvu »Radost«, vsem darovalcem cvetja ter vsem onim, ki ste jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 15. decembra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

Kupujte božična darila pri tvrdki GUSTAV BERNHARD, za oga stekla in porcelana

Tel. 20-30 — Maribor, Aleksandrova cesta št. 17 — Tel. 20-30

Vsi zadevni gospodinjski in luksuzni predmeti: steklo, porcelan, okvirji itd. Svinčeni kristali od najcenejše do najfinejše izdelave. — Specijalna zaloga »ROSENTHAL« in »MEISSENER« porcelana

S cesarskega prestola v blaznico

78

Od ovčarja do odvetnika.

Ko je bil Juarez še majhen deček, so mu nekoč ovce pobegnile in povzročile na bližnjih travnikih in njivah veliko škodo.

Mali Benito je bil radi posledic, ki bi ga mogle zadeti radi tega, tako preplašen, da se je odločil pobegniti. Zbežal je v bližnje mesto. Tamkaj se je znašel sredi trga in pričel milo jokati, milo jecljajoč svoje indijanske besede. Toda ta njegova indijanska je bila v izvoru in uporabi besed zelo siromašna. Niti enega jezika ni dobro znal.

Toda našel se je človek, ki se mu je ta mali Benito Juarez smilil in ki ga je vzel k sebi. Dal mu je kruha in dela. Ko je

bil že za šolo goden in zrel, je poskrbel tudi za njegovo šolsko izobrazbo. Poslal ga je v šolo.

Bister um, močna volja.

V šoli že so opazili, da ima ta Indijanec Benito Juarez izredne talente in spretnosti. V njem se je vedno bolj odražal bister um, močna volja, pa tudi druge poteze značaja so se javljale, ki so kazale na politične talente izrednega in nenavadnega obsega.

Končno je ta Benito Juarez, ki je nekoč zbežal s paše v svet, ko so mu ovce pobegnile in ko se je zbal kazni, postal odvetnik.

Juarezova kariera in življenjska pot spominja v marsičem na neobičajne živ-

ljenjske podvige in vzpone nekaterih nosilcev raznih avtoritativnih režimov. Juarez je bil zelo oblastitižen in neizprosni, pa tudi brezobziren do krutosti, če je bilo treba. Za evropske pojme tudi nenavadno grd: skrivljena figura z navzgor široko ploščato glavo, dolgimi, gladkimi lasmi, ledenohladnim pogledom in s krvavo brazgotino na čelu.

Vse njegovo bitje in ponašanje je govorilo o strastni energiji, neomajni volji in čvrsti veri, da je rojen pod srečno zvezdo in da je določen za važne naloge njegovega naroda in rodne zemlje.

Dekliški podbradek.

Maksimilijana pa opisuje dramatik Werfel sledeče: Njegovo ozko lice je vedno napeto zbrano in pozorno ter zadobiva izraz prisluskovalca, ki so mu ti indijanski tipi v okolici tuji, čudni, ki je pa navzle temu hotel vedno biti v središču in na višku situacije. Plava, preko

sredine razdeljena in razpolovljena brada je malo krije njegove mladeniške poteze na obrazu ter njegov nežno in slabo razviti podbradek, ki je nalikoval na deklishe podbradke. Čestokrat potegne z roko preko brade, kakor da bi ga ta brada hotela v nečem ovirati. Je visokega stasa in rasti, v čemer se posebno odraža to nasprotje napram majhnim Mehikancem.

V njem se javlja trpljenje in nerazpoloženje, ki navdaja vse ljudi »plemenite rase« in vse »visoke ljudi« ko začutiljo nerazpoloženje ob vstopu v nove neznozne, neznane in usodne prilike.

Pridejo trenutki razburjenosti, ko si prizadeva, da lomi z verigami manir in takta, s katerimi je združen njegov vladarski položaj. V takšnih trenutkih nerazpoloženja ni njegova prisrčnost in ljubeznivost nič kaj prirodna ali naravna, dočim skuša sicer biti z vsemi na vso moč prijazen in ljubezniv.

(Dalje sledi.)